

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 25. Pœnitentia sit constans, sinè relapsu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Num. 3.

Ex Novo.

Facite ergo fructum dignum penitentiae. Matth. 3. 8. Est fructus penitentiae dignus, perseverare in operibus penitentiae; nihil contra penitentiae professionem admittere; facere Deo satis pro peccatis commissis. Cajetanus hic. Dignos fructus penitentiae facit; qui conversus tanto studio servit veritati, quanto ante servivit vanitati, & diabolo: ac tam ferventer amat Deum, quam ante amavit carnem, & Mundum; juxta Rom. 6. 19. *Sicut exhibuistis &c.* Alium penitentiae fructum dignum judico; si virtutis amor praevaleat amori, quem quis habuit in his, quibus antea peccavit; & delectatio bonitatis delectationem nequam exsuperet. Sim. Cas. l. 3. Luc. 3.

Tristis est anima mea usque ad mortem. Matth. 26. 38. In quo, quid penitens debeat facere, demonstratur: debet enim esse tristis usque ad mortem veteris hominis. Hugo. Card. hic.

Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Luc. 7. 47. Licet Magdalena abundanter fleverit, pedes lacrymis laverit, capillis terferit, pedes osculata fuerit, & unxerit; tamen illis non attribuitur remissio; sed soli dilectioni: quia sine dilectione parum valuisse. Idiota l. 1. de am. Dei. O quot Magdalena penitens Domino praestat obsequia! lacrymis pedes abluit, comam tergit, ungit, osculatur. Addit S. Chrysol. haec quidem agebantur exterius; sed, quae interiorius revolvebat, multo erant his ferventiora. Quod tot affectus? tot obsequia? quia restauratio gratiae non sine ingenti labore perficitur. Penitentia apte vocatur tabula post naufragium, quia restauratio gratiae laboriosior. Qui vehitur navigio ventis secundis, nullam operatione disturbatur: at quia tabula post naufragium utitur, magno labore afficitur, ut ad litus perveniat. Baptismus navigium tabula penitentia. Escobar t. 3. Coll. Chrp. 2. Sect. 3. Obl. 10.

Date annulum in manum ejus. Luc. 15. 22. Annulus in manu, fides est in operibus. Nec decet conversum peccatorem, cui gratia est indultum, a pigritia detineri; magis autem operari ardentius, quod sceleratius se fecerit. Calcamenta pedum ex rebus mortuis, non ita humanorum affectuum sunt, quibus mortis infixae memoria, evocantur a turpibus, & ejus metu a malis voluptatibus absterrentur. Sim. Cas. l. 6. c. 16.

Maria accepit libram unguenti. Joan. 12. 3. Non otiose notata est libra unguenti: ut ostendatur, quam aequalis, & justa debeat esse satisfactio pro culpis commissis. Baeza t. 2. l. 12. c. 2. §. 2.

Fides tua te salvam fecit. Luc. 7. 50. Visa est penitens inextinguibilis absolventis verba non percepisse: nam, quasi Christus illi bellum indixisset, non pacem dedisset, ab eo tempore in sese immisericos servavit; & aetate meliore lugendo consumpta in Bethania, &

Calvario, in speluncam Massiliensem sese abdidit: ubi per totos triginta annos omnimodii generis se cruciavit. S. Gregor. hom. 33. in Evang. consideravit, quod fecit; & noluit moderari, quid faceret. Olyva t. 2. conc. 2. in festo Imm. Conc.

Ex Patribus, & aliis.

Si quem de tuis charis mortalitatis exitu perdidisses, ingemisceres dolenter, & feres; facie inculata, veste mutata, resecto capillo: vultu nubilo, ore dejecto, indicia mororis ostenderes. Animam tuam misera perdidisti; spiritualiter mortua supervivere hic tibi, & ipsa ambulans funus tuum portare, coepisti; & non acriter plangis? non jugiter ingemiscis? S. Cyprianus l. de lapsis. in fine.

Nè putebis, quòd, cum haec semel fecisset, deinceps se quieti tradiderit, & laxamentò usus sit; sed hoc assidue fecit per totam vitam: non sicut nos, qui unò die ut plurimum laborantes; atque adeò nè unò quidem, nos ipsos risui, voluptati, & otio, tradimus. S. Chrysol. in illud Ps. 6. 5. *lavabo per singulas noctes &c.* Totò corde debet respiciens penitentiam agere, semperque eundem se exhibere, ut inceperat. S. Ephrem de penit.

Continuanda nobis est Quadragesima cunctis diebus miserae hujus vitae; dum per auxilium gratiae (quae in quatuor Evangelii commendatur) necesse est nos decalogum legis implere. Errant plane, qui paucissimos dies istos ad penitentiam sufficere credunt: cum certum sit; totum vitae hujus tempus non nisi ad penitentiam institutum. S. Bernardus l. 3. in capite jejunii.

Erubescat anima conversa ad Dominum, minori affectu sectari iustitiam, quam iniquitatem antea sectaretur. Pudeat proinde negligentius nunc in vitam, quam prius in mortem, ire; & minori studio salutis acquirere, quam perditionis, augmentum. Id. epist. 341.

Quomodo solet mater super mortuum filium unicum lamentari; sic oportet super unicam animam nostram, criminis gladio interfectam, totum pondus doloris effundi; si forte possit lacrymarum fomentis, calore fidei, suscitari. B. Casar. Arel. hom. 10.

Ad contritionem invitavit Jeremias 6. 26: *luctum unigeniti fac tibi planctum amarum.* Amarò quidem luctu configitur cor mulieris, cum unicum filium perdit: quanto magis homo, qui solum unicum spiritum habet, pro quo alterum nequaquam ponere potest, amarò luctu lacrymari debet; quem utique perdit, cum mortaliter Deum offendit. S. Bernardus t. 1. l. 12. arc. ejusd. ferm.

§. XXV.

Penitentia sit constans, sine relapsu.

PER quadraginta annos errat populus in deserto, ut priorem iram non inveniat; nè ad Aegyptios revertatur. In Oleea c. 2. quòque sepiun-

tepiuntur semitæ Jerusalem, & clauduntur spinis; nè sequatur amatores suos; & necessitate compulsa, revertatur ad virum suum pristinum. S. Hieron. in Jer. 63.

Lavamini mundi estote. Isa. 1. 16. Monet, ut persistat in pœnitentia. S. August. l. 66. lavatur, & mundus est; qui & præterita plangit, & iterum non admittit. Velloso in Judith. 5. Paræn. 42.

Si quis vult post me venire, abneget semetipsum. Matth. 16. 24. Nemo potest ire post Christum, nisi denegaverit se. Denegat autem seipsum, qui priorem vitam suam malam bonâ conversione relinquit. Origenes tr. 8. hic.

Debet quisque abnegare semetipsum; non quod homo sit, non quod Fidelis; & Christianus; sed, si idololatra fuit, si Infidelis; si adulter, & fornicator; si cupidus & avarus; talem se non esse neget, talem se non esse ostendat. Ostendat autem non voce tantum, sed operatione. S. Euseb. Emis. hom. 1. in Natali unius Martyris. Tunc nos abnegamus, dum vitamur, quod per vetustatem fuimus; & annititur, quod per novitatem vocamur. V. Beda l. 3. c. 16. in Matth.

Ut cognovit &c. Luc. 7. 37. Post lacrymas illas, quibus lavit pedes Filij Dei; post illam solutionem capillorum suorum, quâ pedes eisdem extersit; post oscula, quæ infixit; post effusionem unguenti, quod illum unxit; jam nec oculos ad concupiscendum aperit; nec ut amatoribus placeat, capillum comit; nec, os suum à fræno pudicitie solvit; nec odoribus aromaticis factorem luxuriæ pascit. S. Rutilus l. 10. in c. 11. Joan.

Et ambulabat. Joan. 5. 9. Peccator interiori sanitate respirans, non amplius ferias in spiritualibus agat. Ambulet; sed in lege Domini, Sim. Cais. l. 5. c. 27.

Ubi emendatio nulla, pœnitentia necessariò vana. Tertull. l. de pœnit. c. 1.

Agere pœnitentiam, nihil aliud est, quàm profiteri, & affirmare, se ulterius non peccaturum. Lactantius l. 6. div. instir.

Pœnitentiam agere, est, & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare. S. Gregor. hom. 34. in Evang. ante finem.

Perfecta autem est pœnitentia, præterita desistere, & futura non admittere. S. Isidorus Originum l. 6. c. 19.

Labor sine fructu est, & spes vanissima; sic peccata plangere, ut non desinatur peccare. Id. Exhort. ad pœnit.

§. XXVI.

Pœnitentia publica.

Abjicite deos alienos, qui in medio vestri sunt; & mundamini, ac mutate vestimenta vestra. Gen. 35. 2. Dicebat Jacob, devastatâ Sichem, convocatâ omnî domo suâ. Hoc est, ut explicant Carthus. Abul., Corn., pro vestibus induite saccum, sive cilicium; in signum pœnitentiæ, ac respicientiæ. Adve. Polyanth. Sacr. Tom. II.

ram pœnitentiam fat erat cordis contritio; cur vult vestimenta maculari? Lyranus: ut per mutationem vestis exterioris intelligatur mutatio vitæ interioris, ad statum vitæ melioris. Sylveira in Luc. 7. c. 15. q. 7.

Recedite de medio Babylonis, & te terram Chaldaeorum egradi mini. Hoc est, de tota provincia, & circumstantia peccati: *& estote quasi hædi ante gregem.* Jerem. 8. 8. id est, sicut fuistis prævii in peccato; sic duces sitis aliorum in via justitiæ, per bonum exemplum. Hugo Card. in Gen. 19.

Vade in pace. Luc. 7. 50. Flevit peccata sua copiosè Magdalena, & David; sed exitu dispari: nam illi dicitur, *vade in pace.* David autem, in expiationem sui criminis præliò laessitur, petitur lapidibus Semei. 2. Reg. 16. 13. & jaculis Absolonis. Num gravius peccator, quàm peccatrix, erravit? aut hac ille parcius flevit, quin dies omnes suum scelus deslevit. Cur ergo illa flendo pacem consequitur? hic in ferrum incidit? scilicet palam lacrymatur Magdalena: rigat David suis fletibus per noctes singulas lectulum suum; non aulam Pharisei. Oliva l. 1. Strom. §. Lectulus noster floridus.

Ut cognovit &c. Luc. 7. 37. Non illò die conversâ est, quò pedes Domini unxit; sed ante aliquot dies per famulos exploravit frequenter; quò Dominus abiisset. Audit, in templum ivisse; non occurrit; dixit enim intrâ se: qui in templo luget, laudatur. In Sylvam cum suis secessisse intellexit; non ivit: peccatrix enim in solitudine lugere potest, rubere autem non potest. Residere Christum in domo Matris suæ nuntiavere servi: absit, inquit, ut illuc eam: plorantem enim me MARIA non modò solaretur, sed & oscularetur; atqui ego clavos quero, non oscula. Ubi verò accubuisse Christum percepit in domo Pharisei, hominis de genere malitioso; exclamavit: ecce nunc dies salutis! non enim lugebò tantum, sed & tubebo: quantum effundam unguenti in pedes Domini, tantum ephebi, famulique in me profundent injuriarum. Nullus incuset locum, quia Maria in domo leprosi & lugere novit, & purgari. Oliva l. 10. Strom. §. ut cognovit. Eligo jacturam pudoris, nè subeam dedecus non amantis: sciens, facilius posse sarcini frontis damna, quàm fidei. S. Ennodius l. 7. epist. 27. Quia sua peccata clarè advertit, dignè pensavit; seipsam profundissimè humiliavit, ineffabiliterque contempsit. Ideo non solum non verebatur confundi, despici, irrideri: imò omnia ista optavit; ut Deo, quem ipsa inhonoravit, aliquam recompensationem, honorèmq; faceret: dum, sicut ipsa Deum maxime inhonoraverat per peccata, sic propter illum honorem recompensandum, seipsam probet maxime confundendam. Dion. Carth. hic Cur Christum non invitat in propriam domum? quia publica peccatrix, publicam egit pœnitentiam. Sylveira hic.

Et descenderunt uterque in aquam. Act. 8. 38. Eunuchus magnam familiam habebat; nec tamen coram illis se nudare, ac lavare; trubuit;